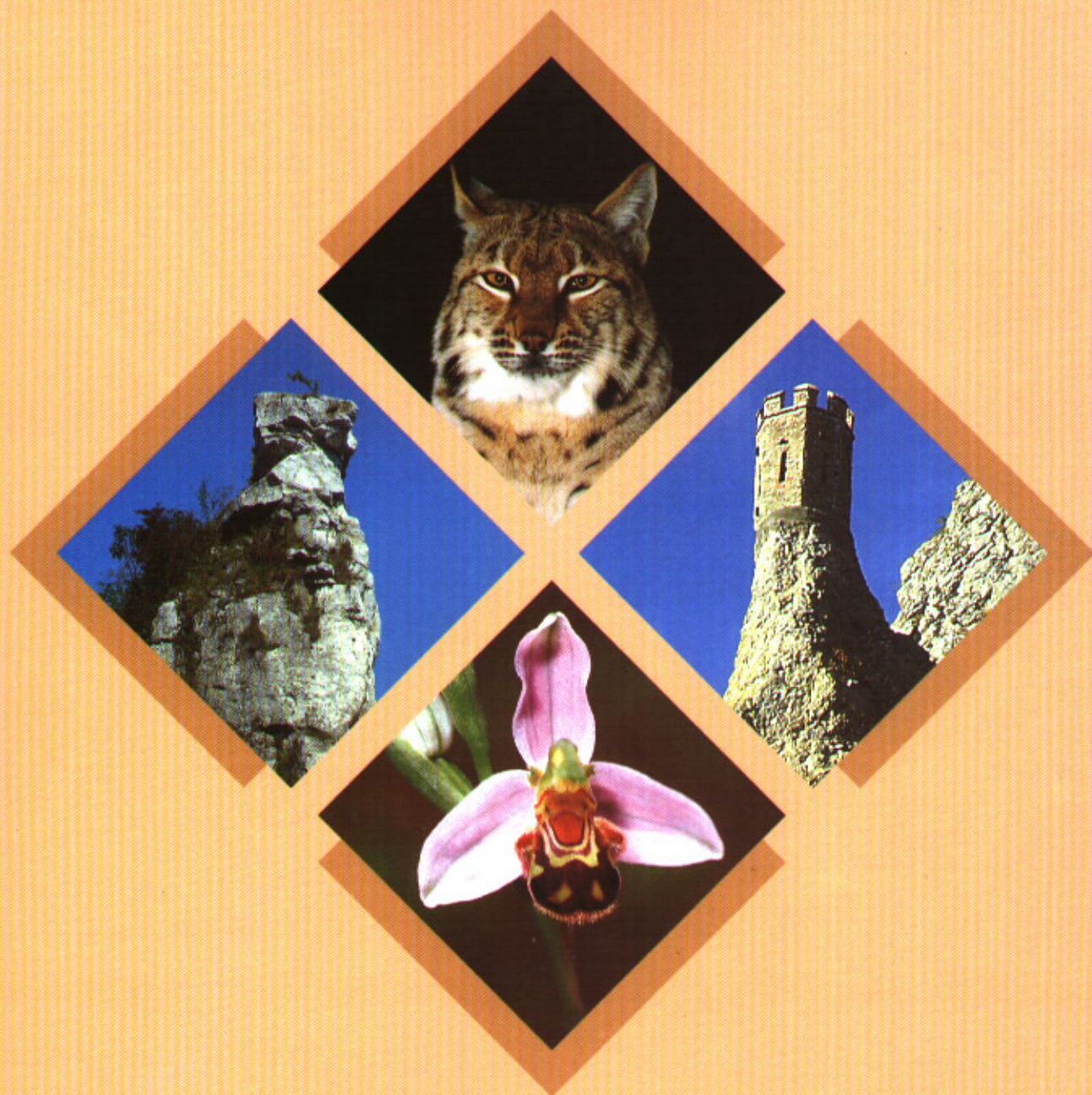

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1998**

*Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky*

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1998**

*Slovenská agentúra
životného prostredia*

kom čoho došlo k obojstrannému preliatiu ochranných povodňových hrádzi vybudovaných na tejto rieke.

Povodie	Vodný tok	Dátum povodňovej vlny	Počet miest a obcí postihnutých záplavami	Počty obyvateľov			Výška škôd (mil. Sk)					Náklady		Náklady a škody celkom (mil. Sk)
				evakuovaných	zachránených	usmrtených	1. vo vodnom hospodárstve	2. v lesnom hospodárstve	3. na majetku miest a obcí	4. na majetku občanov	5. celkové škody	na záchranné práce	na zabezpečovacie práce	
Hornád	Malá Svinka, Svinka, Žehrica, Torysa a ich prítoky	VII. 1998	75	3 618	56	49	1.	17,0	115,9	19,6	985,5			
							2.	26,0						
							3.	110,4						
							4.	130,2						
							5.	850,0						
Bodrog	Uh, Latorica, Ondava, Bodrog, Tisa	XI. 1998	11	6	-	-	1.	55,5	2,9	19,2	172,6			
							2.	5,0						
							3.	0,5						
							4.	3,0						
							5.	150,5						
Spolu		1998	86	3 624	56	49	1.	72,5	118,8	38,8	1 158,1			
							2.	31,0						
							3.	110,9						
							4.	133,2						
							5.	1 000,5						

Zdroj: MP SR

**Starostlivosť
o životné prostredie**

**Ekonomika starostlivosti
o životné prostredie**

Štátny rozpočet

Finančné prostriedky súvisiace s ochranou a tvorbou životného prostredia boli poskytované zo **štátneho rozpočtu Slovenskej republiky** (ŠR SR) formou dotácií prostredníctvom rozpočtových kapitol príslušných ministerstiev, prípadne príslušných štátnych fondov (Štátneho fondu životného prostredia, Štátneho vodohospodárskeho fondu, Štátneho fondu kultúry Pro Slovakia). Na celkovej sume investičných finančných prostriedkov 1 826 897,4 tis. Sk sa MŽP SR podieľalo čiastkou 966 561 tis. Sk (53,0 %) na zvyšku, t.j. 860 336,4 tis. Sk (47,0 %) sa podieľalo Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky (MP SR) sumou 334 856 tis. Sk (18,3 %), Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (MS SR) 13 687 tis. Sk (0,7 %), Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (MO SR) 224 294 tis. (12,3 %), Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (MK SR) 15 834 tis. Sk (0,9 %), Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (MZ SR) 218 445 tis. Sk (12,0 %), Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Starostlivosť o životné prostredie

(MH SR) 18 411,9 tis. Sk (1,0 %), Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (MV SR) 11 691,6 tis. Sk (0,6 %), Ministerstvo školstva Slovenskej republiky (MŠ SR) 4 350 tis. Sk (0,2 %), Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (MDPaT SR) 9 010 tis. Sk (0,5 %) a Ministerstvo financií Slovenskej republiky (MF SR) 9 756,9 tis. Sk (0,5 %). Prehľad environmentálnych investícií financovaných zo štátneho rozpočtu je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 157: Environmentálne investície rezortov SR financované zo štátneho rozpočtu za rok 1998 (tis. Sk)

Sektor Rezort	ČOV kanalizácie	ostatné VH akcie	odpadové hospod.	ochrana ovzdušia	iné	Spolu	%
MŽP SR	315 444	197 493	102 204	300 034	51 386	966 561	53,0
MP SR	138 748	196 108	-	-	-	334 856	18,3
MS SR	9 092	-	-	4 592	-	13 687	0,7
MO SR	29 818	10 874	66	84 580	98 956	224 294	12,3
MK SR	-	-	-	15 834	-	15 834	0,9
MZ SR	22 000	-	11 718	184 727	-	218 445	12,0
MH SR	2 300	-	9 199,9	1 162	5 750	18 411,9	1,0
MV SR	140,9	-	-	10 858,7	692	11 691,6	0,6
MŠ SR	-	-	-	4 350	-	4 350	0,2
MDPaT SR	-	-	-	9 010	-	9 010	0,5
MF SR	-	-	-	9 756,9	-	9 756,9	0,5
Spolu	517 542,9	404 475	123 187,9	624 907,6	156 784	1 826 897,4	100,0

Zdroj: príslušné rezorty

Štátny fond životného prostredia

Štátny fond životného prostredia (ŠFŽP) je významným zdrojom financovania environmentálnych akcií. V roku 1998 bolo po odporučení Radou fondu schválených ministrom životného prostredia SR celkom 1 132 žiadostí (1 037 v roku 1997) o prostriedky fondu. Na základe vydaných rozhodnutí boli uzavreté dohody o poskytnutí prostriedkov z fondu v celkovej výške 1 405 256 tis. Sk (1 184 427 tis. Sk v roku 1997). V jednotlivých sekciách boli poskytnuté prostriedky nasledovne:

Tabuľka č. 158: Prehľad poskytnutých finančných prostriedkov zo ŠFŽP v roku 1998

Sekcia	počet	tis. Sk
vodovody	216	263 727
ČOV a kanalizácie	253	408 080
ochrana ovzdušia	321	431 750
odpadové hospodárstvo	111	129 481
ochrana prírody	90	41 079
iné vodohospodárske stavby	23	33 276
iné akcie	54	49 356
výskum a propagácia	64	43 507

Zdroj: ŠFŽP

V prehľade príslušnej sekcie sú zahrnuté aj dotácie poskytnuté na likvidáciu následkov škôd z povodní, a to 5 dotácií na ČOV a 1 dotácia na skládku odpadov v celkovej výške 7,5 mil. Sk. Na likvidáciu priamych následkov havarijného znečistenia životného prostredia boli na základe vydaného rozhodnutia ministra životného prostredia uvoľnené prostriedky fondu na 1 akciu, vo výške 5 mil. Sk (v roku 1997 na 4 akcie vo výške 298 mil. Sk). Výdavky na ekologické akcie ako investičné a neinvestičné dotácie boli v celkovej výške 1 043 967 tis. Sk, čo predstavuje 74,3 % z poskytnutých dotácií.

Tabuľka č. 159: Prehľad poskytnutých a skutočne čerpaných prostriedkov zo ŠFŽP za rok 1997 a 1998 (v tis. Sk)

Druh akcie	Rok 1997			Rok 1998		
	Poskytnuté finančné prostriedky	Skutočne čerpané finančné prostriedky		Poskytnuté finančné prostriedky	Skutočne čerpané finančné prostriedky	
		Investičné dotácie	Neinvestičné dotácie		Investičné dotácie	Neinvestičné dotácie
vodovody	228 915	189 364	-	263 727	180 682	-
ČOV a kanalizácie	364 795	326 906	-	408 080	315 444	-
ochrana ovzdušia	343 179	261 314	-	431 750	300 034	-
odpadové hospodárstvo	103 872	92 174	-	129 481	102 204	-
ochrana prírody	34 458	-	22 799	41 079	-	38 345
iné vodohosp. akcie	31 222	16 915	-	33 276	12 257	-
iné akcie	47 258	56 565	-	49 356	51 386	-
výskum a propagácia	30 728	-	23 383	43 507	-	39 061
havárie	298	754	-	5 000	4 554	-
Spolu	1 184 725	943 992	46 182	1 405 256	966 561	77 406

Zdroj: ŠFŽP

Ekonomické nástroje

Ekonomické nástroje tvorby a ochrany životného prostredia sú chápané ako súčasť komplexu nástrojov riadenia hospodárstva, ktorých výber je cieľovo determinovaný a v určitých prípadoch časovo ohraničený. V nasledovnej tabuľke je uvedená výška zdrojov príjmov z vybraných ekonomických nástrojov uplatňovaných v roku 1998 v porovnaní s rokom 1997.

Tabuľka č. 160: Príjmy z vybraných ekonomických nástrojov (mil. Sk)

Druh platby (v mil. Sk)	1998	1997	Rozdiel	Príjemca
Platby za znečisťovanie				
poplatky za znečistenie ovzdušia	395	392	+ 3	ŠFŽP
odplaty za vypúšťanie odpadových vôd	215	195	+ 20	ŠFŽP
poplatky za ukladanie odpadov	178	174	+ 4	ŠFŽP
Platby za využívanie prírodných zdrojov:				
odplaty za odber podzemnej vody	6,1*	4,6*	+ 1,5	ŠFŽP
	390,2	305,7	+ 84,5	ŠVF
odplaty za odber povrchovej vody	1 061	965	+ 96	podniky povodia
odplaty za odber vody z verejných vodovodov	2 960	2 674	+ 286	vodárne a kanalizácie
odvody za záber poľnohospodárskej pôdy	538	823	- 285	ŠFOZPPF
odvody za záber lesnej pôdy	46	33	+ 13	ŠFZL
úhrady za dobývacie priestory a vydobyté nerasty	114	138	- 24	ŠR SR
• z toho za vydobyté nerasty	107	134	- 27	

* Nedoplatky z odplát za odber podzemnej vody z predchádzajúcich rokov vymáhané súdnou cestou (r. 1997) Zdroj: MŽP SR a HBÚ SR

Tabuľka č. 161: Pokuty uložené orgánmi štátnej správy pre životné prostredie (tis. Sk)

- (príjem ŠFŽP)

Pokuty/Sektor	1997	1998	Rozdiel
ochrana ovzdušia	2 083	3 771	+ 1 688
ochrana vôd	8 769	7 850	- 919
odpady	10 731	8 659	- 2 072
ochrana prírody	852	1 893	+ 1 041
Spolu	22 435	22 173	- 262

Zdroj: ŠFŽP

Pokuty uložené v roku 1998 predstavovali sumu 22 172 995 Sk, z toho však skutočne zaplatených bolo 11 179 978 Sk (50,42 %).

Tabuľka č. 162: Príjmy z pokút plynúce do ŠFŽP (tis. Sk)

Sekcia	Pokuty	1994	1995	1996	1997	1998
ovzdušie	uložené	6 180,9	3 635,1	5 556,0	2 076,5	3 771,0
	zaplatené	2 215,7	1 424,9	4 607,5	1 548,0	2 811,0
voda	uložené	11 696,9	11 634,8	11 363,4	8 182,9	7 849,8
	zaplatené	5 566,1	6 220,2	7 786,7	6 156,6	4 692,9
ochrana prírody	uložené	978,6	1 272,8	8 358,6	1 104,1	1 893,2
	zaplatené	326,4	216,3	7 551,0	706,7	792,5
odpady	uložené	29 066,2	27 537,0	11 351,0	10 122,5	8 659,0
	zaplatené	1 547,7	1 984,0	7 718,0	7 053,4	2 883,6
Spolu	uložené	47 922,5	44 075,1	36 628,9	21 486,1	22 173,0
	zaplatené	9 655,9	9 845,4	27 663,2	15 464,7	11 180,0

Zdroj: ŠFŽP

Tabuľka č. 163: Výdavky zo štátneho rozpočtu vynakladané na životné prostredie (tis. Sk)

Rok	Štátny rozpočet SR (ŠR)	Celkové výdavky na ŽP (CVŽP)	Výdavky v kapitole MŽP SR	% zo ŠR	% z CVŽP
1990	90 330 700		292 762	0,30	
1991	118 186 800		1 226 788	1,04	
1992	117 545 200		2 329 217 *	1,98	
1993	158 149 800	4 845 101	1 364 829	0,86	28,17
1994	138 453 000	1 776 915	1 104 422	0,80	62,15
1995	167 400 000	2 822 633	1 404 844	0,84	49,77
1996	189 425 000	2 543 076	1 180 789 **	0,62	46,43
1997	207 999 900	1 840 572	1 097 046	0,53	59,60
1998	184 800 000	3 545 770	1 138 553	0,62	32,11

* Zvýšenie začlenením Slovenského geologického úradu

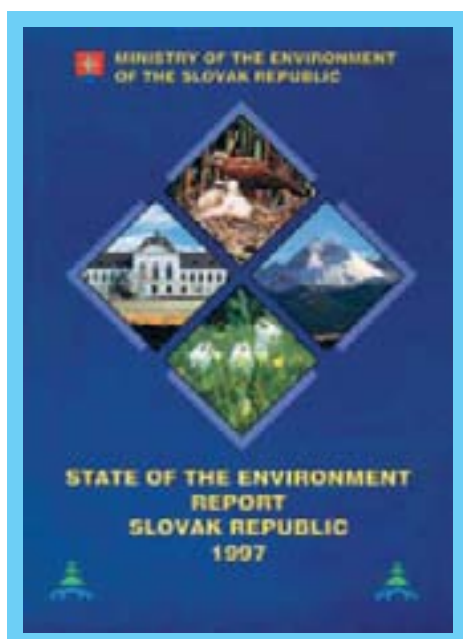
** Zníženie oddelením OÚŽP a ObÚŽP

Zdroj: MŽP SR

Tabuľka č. 164: Výdavky na kontrolu a znižovanie znečistenia vyjadrené ako percentá HDP SR

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Verejný sektor (ŠR + obce)	-	-	-	-	-	-	-	1,31	0,40	0,51	0,43	0,28	0,65

Zdroj: MŽP SR

Environmentálne právo

V roku 1998 bolo uverejnených v Zbierke zákonov Slovenskej republiky šesť zákonov, osem nariadení vlády Slovenskej republiky, štyri vyhlášky MŽP SR a jedno oznámenie MŽP SR.

Ako prvý zo zákonov bol uverejnený zákon NR SR č. 69/1998 Z. z. o Štátnom fonde životného prostredia s účinnosťou od 1. apríla 1998. Zámerom tohto zákona je vytvoriť podmienky pre doplnenie doterajšieho Štátneho fondu životného prostredia Slovenskej republiky o skupinu návratného financovania konformnú s princípom trhovej ekonomiky. Zákon patrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva obsiahnuté v čl. 70 Európskej dohody o pridružení.

S účinnosťou od 1. apríla 1998 platí **zákon NR SR č. 76/1991 Zb. o ochrane ozónovej vrstvy Zeme a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov**, ktorým sa zabezpečuje plnenie prijatých medzinárodných záväzkov v tejto oblasti. Ide o Viedenský dohovor o ochrane ozónovej vrstvy z roku 1985, Montrealský protokol o látkach, ktoré porušujú ozónovú vrstvu z roku 1987 a Londýnsky dodatok Montrealského protokolu.

Zákon ustanovuje podmienky výroby, dovozu, vývozu, uvádzania do trhu a skladovania látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu Zeme a výrobkov s obsahom týchto látok a určujú sa termíny konečného zákazu výroby a spotreby kontrolovaných látok a výrobkov s obsahom týchto látok. V práve Európskej únie je táto problematika upravená v Nariadení Rady ES/3093/94 z 15. 12. 1994 o látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu.

Na vykonanie tohto zákona platí **vyhláška MŽP SR č. 283/1998 Z. z.**, s účinnosťou od 1. októbra 1998.

Vzhľadom na tú skutočnosť, že zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) bol už niekoľkokrát novelizovaný, v roku 1998 bolo uverejnené jeho **úplné znenie č. 109/1998 Z. z.**

Vychádzajúc z čl. 45 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého „každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu“, bol schválený **zákon NR SR č. 171/1998 Z. z. o prístupe k informáciám o životnom prostredí** s účinnosťou od 1. septembra 1998. Slovenská republika sa podpisom Európskej dohody o pridružení zaviazala zharmonizovať svoj právny poriadok s právom Európskej únie, kde pre túto oblasť platí Smernica Rady z 7. júna 1990 č. 90/313/EHS o voľnom prístupe k informáciám o životnom prostredí. Zákon o prístupe k informáciám o životnom prostredí je úplne kompatibilný s touto normou Európskej únie.

Na vykonanie tohto zákona platí **vyhláška MŽP SR č. 273/1998 Z. z. o úhradách za sprístupnenie informácií o životnom prostredí**.

Ďalšími zákonmi, ktorými sa zabezpečuje ochrana ovzdušia, okrem už spomínaného zákona č. 76/1998 Z. z. o ochrane ozónovej vrstvy, sú **zákon NR SR č. 393/1998 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami (zákon o ovzduší) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona SNR č. 134/1992 Zb. o štátnej správe ochrany ovzdušia v znení neskorších predpisov a zákon NR SR č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia**. Predmetom týchto zákonov je riešiť prevádzky tých zdrojov znečisťovania ovzdušia, na ktorých sa do 31. 12. 1998 nevykonali opatrenia pre dosiahnutie zákonom ustanovených emisných limitov. Zákonom sa ustanovujú emisné kvóty, ktorými sa reguluje celkové množstvo vypúšťaných látok do ovzdušia, a tak sa vytvárajú podmienky pre zabezpečenie medzinárodných záväzkov pri ochrane ovzdušia a pre také znečistenie emisií, ktoré už nemožno dosiahnuť dodržiavaním alebo sprísnením emisných limitov. Zákonom o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia sa diferencuje platenie poplatkov podľa zaradenia zdroja znečisťovania ovzdušia do príslušnej triedy v zmysle predpisov na úseku ochrany ovzdušia. V práve Európskej únie je táto problematika zákona upravená v Smernici Rady 84/360/EEC o predchádzaní znečisťovaniu ovzdušia priemyselnými zdrojmi.

Vzhľadom na nové územné členenie Slovenskej republiky bolo nutné vypracovať nové územné plány veľkých územných celkov schválené formou nariadení vlády Slovenskej republiky, podľa § 26 ods. 1 stavebného zákona. V roku 1998 bolo schválených osem nariadení vlády Slovenskej republiky, ktorými sa vyhlasuje záväznú časť územných plánov veľkých územných celkov.

Na zabezpečenie účinnejšej ochrany prírody a krajiny a celého komplexu prírodného ekosystému pozdĺž Dunaja bola vydaná **vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 81/1998 Z. z. o Chránenej krajinskej oblasti Dunajské Luhy**.

Na vykonanie zákona o ochrane prírody a krajiny bola vydaná **vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 218/1998 Z. z., ktorou sa ustanovujú niektoré podrobnosti o dokumentácii ochrany prírody a krajiny**, ktorá nadobúda účinnosť 1. augusta 1998. Vyhláška upravuje podrobnosti o obsahu, obstarávaní a vedení dokumentácie ochrany prírody a krajiny.

Na vykonanie zákona o ochrane štátneho tajomstva, služobného tajomstva, o šifrovej ochrane informácií bol vydaný výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorým sa vydáva zoznam skutočností tvoriacich predmet služobného tajomstva v pôsobnosti MŽP SR, ktorého oznámenie vyšlo v Zbierke zákonov Slovenskej republiky č. 313/1998 Z. z.

Posudzovanie vplyvov na životné prostredie

V roku 1998 sa podľa zákona NR SR č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie posudzovalo celkom 136 zámerov stavieb, zariadení a činností. Z celkového počtu posudzovaných zámerov 56 podliehalo zisťovaciemu konaniu a 80 zámerov povinnému hodnoteniu.

Posudzovanie bolo v roku 1998 ukončené pre 52 stavieb, zariadení a činností. Vzhľadom na nepodstatný vplyv na životné prostredie rozhodlo MŽP SR v zisťovacom konaní, že 15 zámerov nebude ďalej posudzovaných podľa zákona. Z posúdených zámerov najväčšiu skupinu tvorili zábery súvisiace s výstavbou diaľnic a ciest (18 zámerov), s nakladaním s odpadmi (11 zámerov) a výstavbou závodov a prevádzok (10 zámerov).

Záverečné stanoviská, ktoré v hodnotenom období vydalo MŽP SR boli vo všetkých prípadoch súhlasné s návrhom opatrení na zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Od júna 1997 do septembra 1998 sa na MŽP SR realizoval **Program Capacity 21 pre Slovenskú republiku**. Program je súčasťou Rozvojového programu OSN, ktorý sa v súčasnosti uskutočňuje vo viac ako 50 krajinách sveta. V Slovenskej republike bolo cieľom tohoto programu vybudovanie **Siete na podporu environmentálneho hodnotenia a trvalej udržateľnosti**.

Ako prostriedok na naplnenie tohoto cieľa sa v uvedenom časovom období uskutočnilo 8 pracovných stretnutí zameraných na tie oblasti ľudských aktivít, ktoré najvýznamnejšou mierou prispievajú k ovplyvňovaniu kvality životného prostredia a ktorým z tohto dôvodu právom prináleží prvoradá pozornosť pokiaľ ide o snahu dosiahnuť trvalo udržateľný rozvoj.

Na týchto pracovných stretnutiach bol okrem iného prediskutovaný súčasný stav v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie v predmetnej oblasti pracovného stretnutia a navrhnuté odporúčania na jeho skvalitnenie.

Účastníci pracovných stretnutí tvoria základ siete. Sieť predstavuje zoznam odborníkov z oblasti štátnej správy, samosprávy, mimovládnych organizácií, vedy a výskumu, školstva, podnikateľských subjektov a iných. Do konca roku 1998 bolo v sieti zapísaných 236 fyzických osôb.

Sieť slúži ako prostriedok na:

- získavanie informácií,
- výmenu informácií,
- nadväzovanie spolupráce,
- výmenu skúseností,
- vytvorenie priestoru pre diskusiu,
- zrýchlenie komunikácie,
- tvorbu a pripomienkovanie materiálov,
- prepojenie informačných systémov rezortov,
- environmentálnu výchovu,
- vlastnú prezentáciu.

MŽP SR, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie sieť sústavne rozširuje a aktualizuje. Od roku 1999 bude sieť umiestnená i na internetovej stránke, kde bude k dispozícii i dotazník pre ďalších záujemcov pre zapísanie do siete. Do toho času je možné aktuálnu verziu siete v elektronickej forme získať na MŽP SR, odbore posudzovania vplyvov na životné prostredie, kde sú k dispozícii i Dotazníky pre ďalších záujemcov o zapísanie do siete.

Environmentálne hodnotenie a označovanie výrobkov

Na základe uznesenia vlády č. 97/1996 Centrum environmentálneho hodnotenia a označovania výrobkov SAŽP v roku 1998 zabezpečovalo realizáciu **Národného programu environmentálneho hodnotenia a označovania výrobkov (NPEHOV)**, ktorý bol dňa 15. 4. 1997 vyhlásený Ministrom životného prostredia SR a zverejnený spolu so smernicami vo Vestníku MŽP SR. V roku 1998 boli v platnosti smernice pre výrobkové skupiny:

- Smernica č. 0001 - posteľná bielizeň zo 100 % bavlny
- Smernica č. 0002 - toaletný papier zo 100 % recyklovaných vlákien
- Smernica č. 0003 - papierové vreckovky z recyklovaných vlákien
- Smernica č. 0004 - plastové výrobky s obsahom zberových plastov
- Smernica č. 0005 - vodou riediteľné náterové hmoty
- Smernica č. 0006 - vodou riediteľné lepidlá a tmely
- Smernica č. 0007 - elektrické automatické práčky pre domácnosť
- Smernica č. 0008 - radiálne pneumatiky pre osobné automobily.

V procese riešenia technických správ a nových smerníc pre environmentálne označovanie výrobkov boli v hodnotenom období pripravené návrhy smerníc NPEHOV pre výrobkové skupiny:

- Smernica č. 0009 - Elektrické chladničky a mrazničky pre domácnosť
- Smernica č. 0010 - Vykurovacie kotly na plynné palivá vybavené atmosférickým horákom
- Smernica č. 0011 - Vykurovacie kotly na plynné palivá vybavené pretlakovým horákom
- Smernica č. 0012 - Prostriedky na zimnú údržbu ciest.

Návrhy smerníc boli pripravené na vykonanie pripomienkového konania v súlade s realizačným postupom pre schvaľovanie smerníc. Označovanie výrobkov značkou „**Environmentálne vhodný výrobok**“ (EVV) umožňuje výrobcovi, ktorí sa rozhodnú o udelenie značky, získať výhodu vo zvýšení konkurencieschopnosti svojich výrobkov, čím získajú aj potenciálnu možnosť rastu výroby a predaja.

V roku 1998 získali **právo používať značku EVV nasledujúce výrobky:**

Právo používať značku „Environmentálne vhodný výrobok 0002“ získal výrobok:

- Toaletný papier zo 100 % recyklovaných vlákien do 25 g/m² - Toaletný papier 4 x 200, Július Meinl, Tento Economy, Tento Maxi, Tento 8 x 250, Tento 8 x 200 RC, Tento 4 x 250, Tento 4 x 200, výrobca: TENTO a. s. Žilina
- Toaletný papier zo 100 % recyklovaných vlákien nad 25 g/m² - Toaletný papier JOKER 4 x 250, JOKER 8 x 25, výrobca: TENTO a. s. Žilina

Právo používať značku „Environmentálne vhodný výrobok 0003“ získal výrobok:

- Papierové vreckovky z recyklovaných vlákien Tento ECO, výrobca: TENTO a. s. Žilina

Právo používať značku „Environmentálne vhodný výrobok 0008“ získal výrobok:

- Osobný radiálny autoplášť 165/70 R 13 ECOFLEX, výrobca: Matador a. s. Púchov.

Na všetky uvedené výrobky bolo ministrom životného prostredia osvedčené právo používať environmentálnu značku na dobu 2 rokov.

Systemy environmentálneho manažérstva

Štandardizácia EMS

V roku 1998 bol Slovenským ústavom technickej normalizácie vydaný základný súbor slovenských technických noriem týkajúci sa dobrovoľného systémového prístupu v starostlivosti o životné prostredie predovšetkým podnikateľskými subjektami:

STN EN ISO 14001 - Systemy environmentálneho manažérstva. Špecifikácia s návodom na použitie

STN EN ISO 14010 - Pokyny na environmentálny audit. Všeobecné zásady

STN EN ISO 14011.- Pokyny na environmentálny audit. Postupy auditu. Audit systémov environmentálneho manažérstva

STN EN ISO 14012 - Pokyny na environmentálny audit. Kvalifikačné kritériá pre environmentálnych audítorov.

Normalizovaný prístup sa postupne prostredníctvom Technického výboru medzinárodnej organizácie pre normalizáciu - ISO/TC 207 zaviedol najmä pre oblasti environmentálneho označovania a deklarovania výrobkov, posudzovania životného cyklu výrobku a hodnotenia environmentálneho správania organizácie. Táto problematika je operatívne preberaná do slovenských technických noriem prostredníctvom odborníkov zoskupených v Technickej normalizačnej komisii č. 72 pod názvom **Environmentálne manažérstvo**. V rámci plánu technickej normalizácie Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (ÚNMS SR) boli v roku 1998 riešené nasledovné oblasti:

Systemy environmentálneho manažérstva

STN ISO 14004 - Všeobecné pokyny obsahujúce zásady, systémy a podporné techniky

Environmentálne značky a vyhlásenia

STN ISO 14020 - Všeobecné zásady

STN ISO 14021 - Vlastné vyhlásenie tvrdení o environmentálnych vlastnostiach

STN ISO 14024 - Environmentálne označovanie typu I. Usmerňujúce zásady a postupy

Hodnotenie environmentálneho správania organizácie

STN ISO 14031 - Environmentálne manažérstvo. Hodnotenie environmentálneho správania. Pokyny.

Posudzovanie životného cyklu výrobku

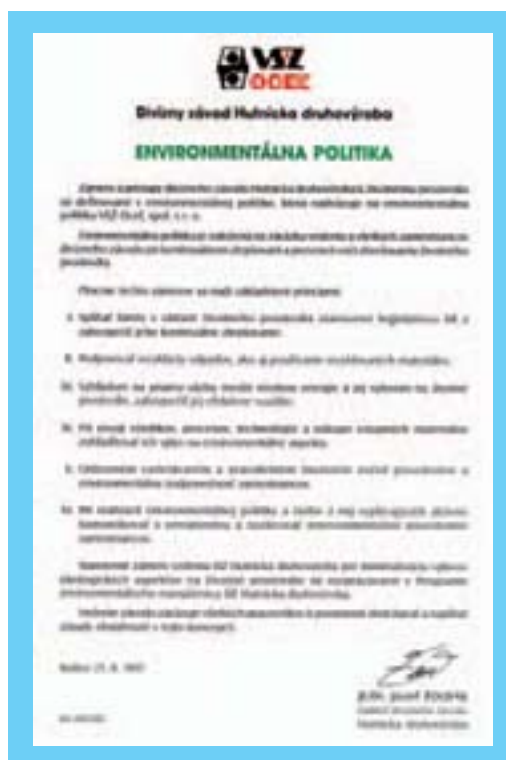
STN EN ISO 14040 - Environmentálne manažérstvo. Posudzovanie životného cyklu. Princípy a štruktúra
STN ISO 14041 - Definovanie cieľa a predmetu a inventarizačná analýza

Terminológia environmentálneho manažérstva

STN ISO 14050 - Slovník
Environmentálne aspekty vo výrobných normách
STN 83 9060 (ISO 14060) - Pokyny na začlenenie environmentálnych aspektov do noriem na výroby

Certifikácia EMS

Pochopenie a uvedomenie si významu systémového prístupu v riadení environmentálnych aspektov procesov, výrobkov, služieb a činností sa prejavilo v zvýšenom počte zavedených a certifikovaných systémov environmentálneho manažérstva podľa medzinárodnej normy ISO 14001 v organizáciách prevažne výrobného charakteru. Popri zahraničných certifikačných spoločnostiach, ktoré nie sú akreditované Slovenskou národnou akreditačnou službou, sa počas roka 1998 v certifikačnom procese etablovala **Prvá národná certifikačná spoločnosť SKQS Žilina**. Jej spôsobilosť pre oblasť certifikácie EMS podľa ISO 14001 posúdil v zmysle akreditačných kritérií noriem EN 45012, ISO/IEC Guide 61 a EAC Guide 5 Technický výbor pre akreditáciu certifikačných orgánov certifikujúcich EMS pôsobiaci pri Slovenskej národnej akreditačnej službe (SNAS).

Tabuľka č. 165: Certifikované organizácie v SR v roku 1998 podľa normy ISO 14001

Organizácia	Certifikát udelený	Certifikačná spoločnosť
Slovakofarma a.s. Hlohovec	10. februára 1998	Det Norske Veritas, Holandsko
VSŽ Oceľ s.r.o. Košice, DZ Hutnícka druhovýroba	20. augusta 1998	TÜV CERT-RWTÜV Essen, Nemecko
VZT Vzduchotechnika a.s. Nové Mesto nad Váhom	v júli 1998	TÜV CERT-RWTÜV Essen, Nemecko
DUSLO a.s. Šaľa	2. septembra 1998	SQS Švajčiarsko
CHEMOLAK a.s. Smolenice	28. septembra 1998	TÜV CERT-RWTÜV Essen, Nemecko
SONY Slovakia s.r.o. Trnava	9. septembra 1998	SGS ICS Yarsley, Veľká Británia
Assi Domän Packaging a.s. Štúrovo	2. decembra 1998	SQS, Švajčiarsko
PLASTIKA a.s. Nitra	v novembri 1998	SKQS s.r.o. Žilina, Slovensko
SLOVALCO a.s. Žiar nad Hronom	9. decembra 1998	Det Norske Veritas, Holandsko
SES TVP s.r.o. Želiezovce	certifikačný audit v decembri 1998	TÜV CERT-RWTÜV Essen, Nemecko
Inžinierske stavby a.s. Košice, Odštepny závod 02	23. decembra 1998	SGS EQCI EESV, Belgicko

Zdroj: SAŽP

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova svojou orientáciou na trvalo udržateľný rozvoj spoločnosti pre svoj preventívny účinok predstavuje najekonomickejší smer vývoja. Nevynaložené náklady na odstraňovanie ekologických škôd a úspor z obmedzenia nadmernej spotreby predstavujú nevyčísliteľný „zisk“. Zámery a ciele environmentálnej výchovy predpokladajú plnenie opatrení na zvýšenie jej účinnosti na základe Konceptie environmentálnej výchovy a vzdelávania. Vytvorila sa **Ústredná rada pre environmentálnu výchovu a vzdelávanie** s väčšími kompetenciami. MŽP SR v rámci SAŽP zriadilo **Centrum environmentalistiky a environmentálnej výchovy** v Banskej Bystrici a strediská environmentálnej výchovy v Košiciach a v Nitre.

V septembri 1998 sa uskutočnila II. národná konferencia **Environmentálna výchova a vzdelávanie na školách v Slovenskej republike** v priestoroch Technickej univerzity vo Zvolene. Z rokovania vyplynulo 32 odporúčaní, ktoré by mali prispieť k ďalšiemu posunu v účinnosti environmentálnej výchovy.

V rámci Svetového dňa životného prostredia bol v Banskej Bystrici a vo Zvolene organizovaný IV. ročník festivalu filmov, televíznych programov a videoprogramov **Envirofilm**. Okrem premietania filmov súčasťou festivalu boli sprievodné podujatia. V bohatej ponuke konferencií a seminárov nechýbala III. celoslovenská konferencia s medzinárodnou účasťou **Krajina, človek, kultúra**, II. ročník odborného seminára **Manažérstvo životného prostredia** a seminár **K aktuálnym otázkam odpadového hospodárstva SR**. Pre pedagógov a koordinátorov EV bol určený celoslovenský seminár **Ako ďalej v environmentálnej výchove**. Pre širokú verejnosť boli pripravené **Zelené rozhovory** a besedy s odborníkmi na aktuálne témy Program obnovy dediny a Klimatické zmeny.

V ekonápadníku **ŠÍŠKA** sa prezentovali ukážky motivačných a tvorivých aktivít. Na umeleckú tvorivosť detí bol zameraný aj III. ročník celoslovenskej prehliadky výtvarných prác **Zelený svet** na tému **Voda**. Vedomosti si žiaci mohli overiť v celonárodnom kole najstaršej prírodovednej súťaže na Slovensku, v jubilejnom 40. ročníku **Poznaj a chráň prírodu svojej vlasti**.

V roku 1998 k zvýšeniu environmentálneho povedomia obyvateľstva prispeli aj ďalšie medzinárodné súťažné festivaly **Ekotopfilm** v Žiline, **Agrofilm** v Nitre, **Festival horských filmov** v Poprade a **Festival potápačských filmov** v Tatranskej Lomnici.

V apríli 1998 MŽP SR v spolupráci so SAŽP organizovalo III. ročník medzinárodnej výstavy techniky a technológií životného prostredia **ENVIRO Nitra**. Sprievodné aktivity boli zamerané hlavne na školskú mládež nitrianskeho okresu. V súťaži o hlavnú cenu - horský bicykel - žiaci odovzdali do zberných surovín viac ako 60 ton papiera. Priamo na výstavisku sa masovo zapájali do súťaže **Poznávame a chránime svet okolo nás**, v ktorej odpovede na otázky mohli nájsť na výstavných paneloch.

V októbri sa konal v spolupráci s Radou Európy medzinárodný seminár **Akčné plány veľkých predátorov** na Táloch. SAŽP v novembri organizovala dvojdňový seminár **Celoživotné vzdelávanie k ochrane životného prostredia** v Banskej Bystrici, ktorý bol zameraný na aktivizujúce metódy práce v strediskách environmentálnej výchovy.

Aj v roku 1998 pokračovalo vydávanie časopisu **Životné prostredie**, **Enviromagazín**, **Chránené územia Slovenska**. Pozornosť si zaslúžia aj mladšie tituly, štvrťročník **Národné parky**, ktorý vydáva Správa národných parkov SR, ročenka **Aragonit** - časopis Správy slovenských jaskýň a štvrťročník **XXI. storočie** - magazín pre priemyselnú ekológiu, ktorý vydáva ENVIRA. Pre pedagógov boli vydané **Teória a prax environmentálnej výchovy** v spolupráci s Univerzitou Mateja Bela, **Pavučiny života** (Ekosystém prakticky) v spolupráci s Metodickým centrom Banská Bystrica a **Domáci ekológ** určený pre celú rodinu.

Osobitná pozornosť je každoročne venovaná takým projektom a aktivitám, ktoré prispievajú k formovaniu postojov a k hodnotovej orientácii obyvateľstva. V roku 1998 bolo z 32 navrhnutých projektov finančne podporených 21 sumou 1 milión Sk z rozpočtu MŽP SR. Regionálne environmentálne centrum podporilo z 39 projektov 15 sumou okolo 450 tisíc Sk.

